

Informace ze zdravotnictví Moravskoslezského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Ostrava
22. 8. 2007

6

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Moravskoslezském kraji v roce 2006

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch
in the Moravskoslezský Region in 2006*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Moravskoslezském kraji v roce 2006 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích a léčebnách TBC a respiračních nemocí.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the Moravskoslezský region in 2006 contains data about out patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals and institutes for TB and respiratory diseases.

Všechna ambulantní oddělení (pracoviště) tuberkulózy a respiračních nemocí (dále jen TRN), včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na zřizovatele, vyplňují za uplynulý rok statistický výkaz A (MZ) 1-01. Výkaz slouží k získání základních informací o počtu poskytnutých ošetření, personálním zajištění oboru, o osobách dispenzarizovaných pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí, o osobách se zvýšeným rizikem onemocnění TBC a plicní rakovinou a o počtu očkovaných osob. Údaje o lůžkovém fondu oboru byly převzaty z výkazu L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu a jeho využití. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování v ČR na rok 2006. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2006].

Edice IZK o oboru TRN v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Návratnost výkazů byla 100 %. V Moravskoslezském kraji byla péče v oboru TRN poskytována ve zdravotnických zařízeních resortu zdravotnictví a spravedlnosti.

Ambulantní péči na 34 odděleních a pracovištích TRN zabezpečovalo celkem 41,56 lékařů a 82,95 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (v přepočteném počtu), vč. smluvních pracovníků.

V průběhu roku 2006 poskytla tato oddělení a pracoviště 279 160 (ČR 2 058 918) ošetření – vyšetření (dále jen ošetření), proti roku 2005 byl zaznamenán nepatrný nárůst.

Relace za kraj činila 2 233 ošetření na 10 000 obyvatel (ČR 2 005). V relaci počtu ošetření na 1 lékaře připadlo v kraji 6 717 ošetření (ČR 6 163).

Ambulantní pracoviště TRN evidovala celkem 8 860 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, z toho 63,6 % osob ve skupině R1 a 36,4 % ve skupině R2.

Děti a dorost (0-19 let) představovaly 4,8 % z celkového počtu osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou, absolutně 429 osob.

Sledovanou skupinou osob se zvýšeným rizikem plicního onemocnění byli také kuřáci s vysokým konzumem cigaret (více než 20 cigaret denně po dobu nejméně 20 let, popř. ve věku nad 45 let), kterých bylo evidováno v kraji 23 938 osob (ČR 133 200). Osob s dysplastickými buňkami ve sputu bylo v kraji celkem 97 (ČR 685). Další sledovanou rizikovou skupinou byly osoby s profesionální expozicí kancerogenů, jejichž počet v kraji dosáhl 3 380 případů a činil tak téměř polovinu počtu osob této sledované skupiny celé republiky (ČR 7 422).

Nově nebo na základě negativní tuberkulinové zkoušky bylo u 9 978 (ČR 103 635) osob provedeno BCG očkování, z toho 13,6 % u dětí ve stáří 0 až 42 dní, 6,2 % u 2letých dětí, 77,5 % u 11letých dětí a 2,7 % u ostatních osob.

Do 42 dnů svého života nemohlo být vůbec očkováno 161 dětí, v České republice to bylo 1 219 dětí.

Pro netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí bylo na ambulantních pracovištích TRN dispenzarizováno 81 049 osob, z toho 63,4 % mužů. Děti a dorost ve věku do 19 let tvořily 0,3 % celkové dispenzarizace. Dispenzarizovaných osob bylo o 5 % více než v roce 2005. Nejčastější příčinou dispenzarizace byla chronická bronchitida (J41.0-8, J42, J43.0-9, J44.0-9) 42,5 %, astma bronchiale (J45.1-9, J46) 22,8 % a pneumokoniózy (J60, J61, J62.0-8, J63.0-8, J64, J65, J66.0-8) 12,8 %.

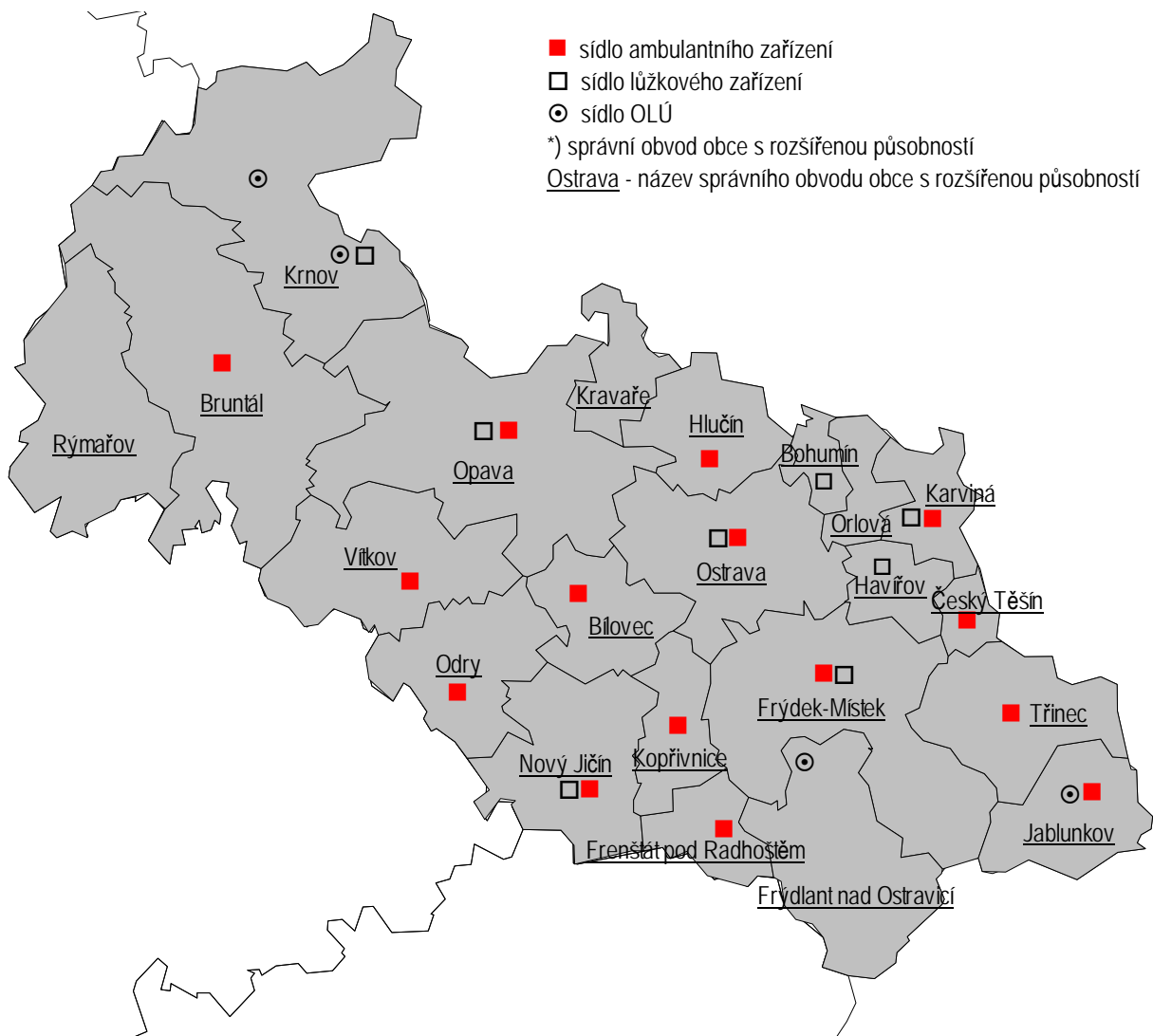
Pro nově zjištěná netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí bylo v roce 2006 dispenzarizováno 10 089 osob, z toho 52,4 % mužů. Tato nově zjištěná onemocnění se podílela na celkové dispenzarizaci 12,4 %.

V přepočtu na 10 000 obyvatel relace Moravskoslezského kraje 649 dispenzarizovaných osob vysoce překročila relaci za Českou republiku 527 osob.

V kraji bylo k 31.12.2006 v nemocnicích 7 plicních oddělení a 4 plicní oddělení v odborných léčebných ústavech. Využití lůžek ve dnech v nemocnicích kraje 271,3 bylo vyšší než v ČR 255,3, v OLÚ činilo využití ve dnech v kraji 281,4 a bylo také vyšší než využití v ČR 264,6 dne. Průměrná ošetrovací doba v nemocnicích kraje 12,1 byla vyšší než průměr v ČR 10,7 dne, v OLÚ České republiky činila 41,8 dne a byla vyšší než průměrná ošetrovací doba v kraji 39,9 dne. Prostož lůžka ve dnech na jednoho hospitalizovaného z lůžek schopných provozu činil na plicních odděleních nemocnic kraje 2,6 dne (ČR 2,9) a v OLÚ kraje 11,3 dne (ČR 12,3).

ÚZIS ČR, Moravskoslezský krajský odbor
17. listopadu 1790, 708 52 Ostrava-Poruba
tel.: 596 913 523
e-mail: kozlikova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Sít' zdravotnických zařízení poskytujících ambulantní péči oboru TRN dle ORP *)

Mapa znázorňuje umístění zdravotnických zařízení, vč. detašovaných pracovišť, bez ohledu na jejich počet.

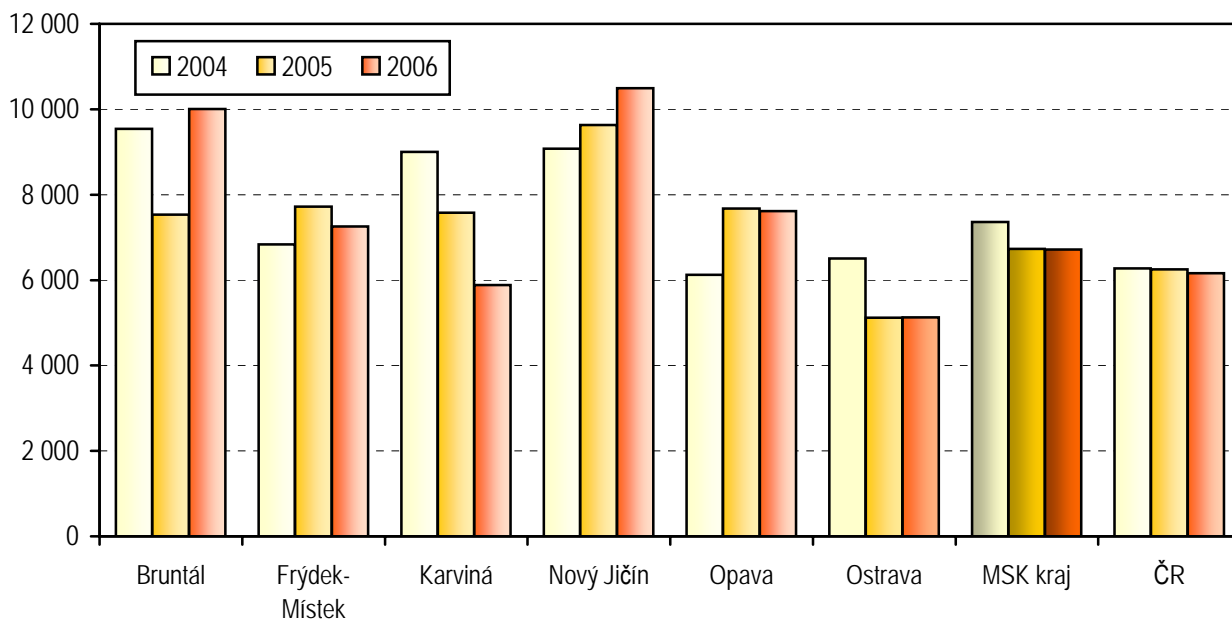
Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	12	18,68	44,95	45,50	114 472	3 993	41,01	6 128,1
Samostatné ordinace lékařů specialistů	16	19,00	45,72	25,85	135 092	4 231	48,39	7 110,1
Ostatní ambulantní ZZ	6	3,88	9,34	11,60	29 596	1 754	10,60	7 627,8
Moravskoslezský kraj	34	41,56	100,00	82,95	279 160	9 978	100,00	6 717,0
dle území (okresu)								
Bruntál	3	2,95	7,10	8,28	29 520	1 227	10,57	10 006,8
Frydek-Místek	7	6,40	15,40	13,25	46 452	1 315	16,64	7 258,1
Karviná	4	5,00	12,03	10,02	29 409	1 994	10,53	5 881,8
Nový Jičín	3	4,80	11,55	9,60	50 356	1 395	18,04	10 490,8
Opava	4	3,40	8,18	7,20	25 902	2 132	9,28	7 618,2
Ostrava	13	19,01	45,74	34,60	97 521	1 915	34,93	5 130,0
Moravskoslezský kraj	34	41,56	100,00	82,95	279 160	9 978	100,00	6 717,0
Česká republika	308	334,08	x	636,62	2 058 918	103 635	x	6 162,9

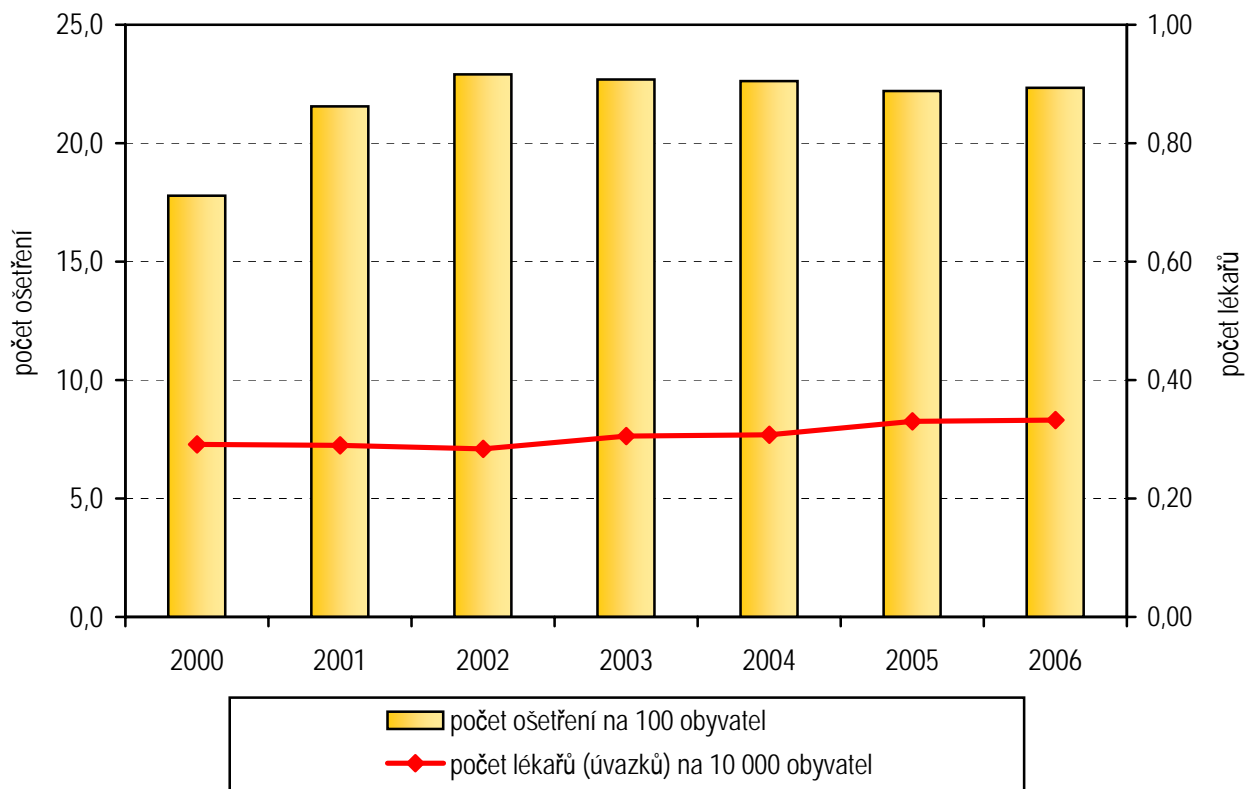
¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

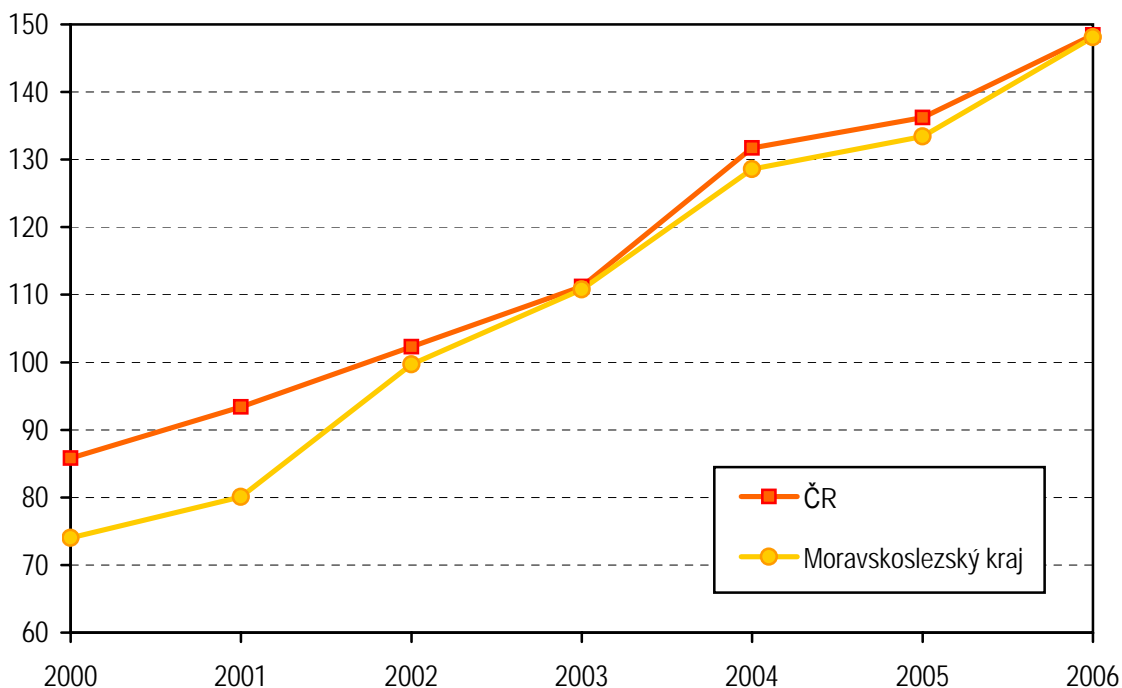
Počet ošetření - vyšetření na lékaře v letech 2004 - 2006

Počet ošetření a počet lékařů v oboru TBC a respiračních nemocí v letech 2000 - 2006

Počet dispenzarizovaných pacientů pro astma bronchiale na pracovištích TRN na 10 000 obyvatel v letech 2000 - 2006

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	kraj						ČR na 10 tis. obyvatel
	celkem	z toho				na 10 tis. obyvatel	
		ženy	děti (0-19 let)	nově přijatí ¹⁾ muži	nově přijaté ¹⁾ ženy		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0-9, C39.9)	1 371	408	-	279	117	10,97	17,48
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	417	124	-	60	41	3,34	1,67
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	543	211	-	34	19	4,35	4,22
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	7 179	2 566	60	1 306	947	57,46	42,55
CHOPN (chronická bronchitis, emfyzém) (J41.0-8, J42, J43.0-9, J44.0-9)	34 417	12 922	11	1 868	1 382	275,49	244,00
stadium 0 - rizikové	8 722	3 431	6	598	437	69,82	51,01
stadium 1 - lehké	9 022	3 284	3	488	389	72,22	58,51
stadium 2 - střední	9 880	3 856	2	447	332	79,08	76,26
stadium 3 - těžké	5 236	1 766	-	236	171	41,91	43,06
stadium 4 - velmi těžké	1 557	585	-	99	53	12,46	15,16
Astma bronchiální (J45.1-9, J46)	18 500	10 403	199	1 212	1 894	148,08	148,43
stupeň 1 - intermitentní	4 796	2 653	88	372	531	38,39	37,12
stupeň 2 - lehké perzistující	7 206	4 122	86	424	717	57,68	52,57
stupeň 3 - středně těžké perzistující	5 329	2 982	24	331	496	42,66	46,17
stupeň 4 - těžké perzistující	1 169	646	1	85	150	9,36	12,58
Bronchiectázie (J47)	1 475	505	1	49	35	11,81	4,85
Sarkoidóza (D86.0,2)	1 050	585	-	36	81	8,40	8,27
Pneumoniózy (J60-J66)	10 406	26	-	109	1	83,30	13,41
Difúzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	918	455	-	47	72	7,35	6,61
Nenádor.onemocnění pohrudnice (J86-J94)	1 120	367	-	54	42	8,97	8,23
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	1 511	544	-	120	85	12,09	7,05
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	2 142	558	2	116	83	17,15	20,27
Celkem	81 049	29 674	273	5 290	4 799	648,76	527,05

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou ³⁾
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-19 let)	celkem	z toho děti (0-19 let)	
Bruntál	557	3	426	192	5 094
Frydek-Místek	741	7	666	39	1 536
Karviná	1 189	1	326	30	1 335
Nový Jičín	629	21	390	13	2 913
Opava	361	5	180	20	1 927
Ostrava	2 157	37	1 238	61	14 610
Moravskoslezský kraj	5 634	74	3 226	355	27 415
ČR	34 268	212	29 146	2 652	141 307

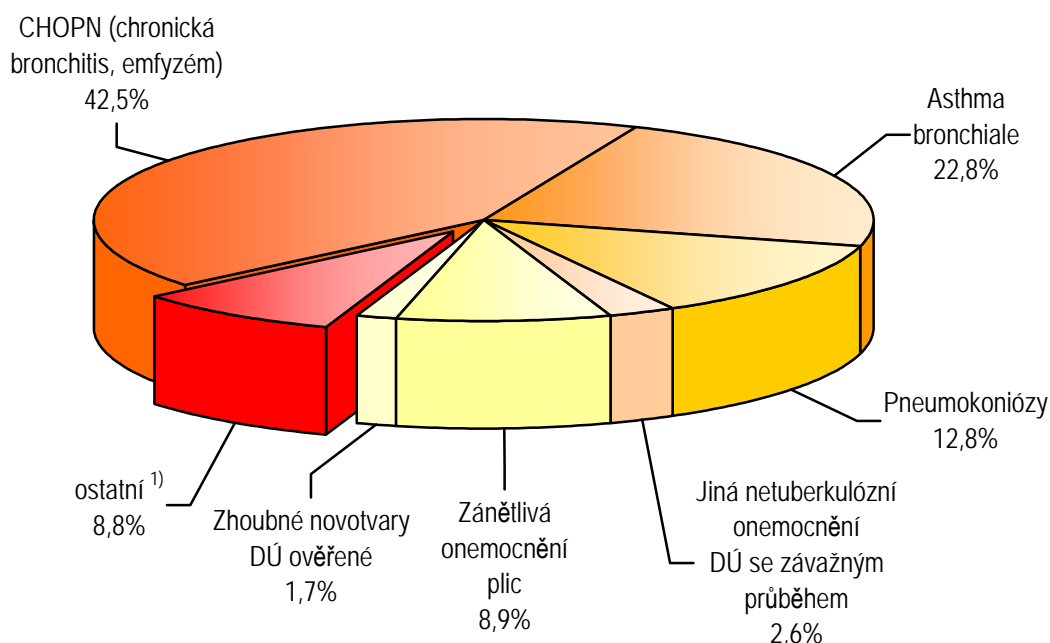
¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přeřazují osoby ze skupiny P II (resp. přeřazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přeřazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriózu mimo dýchacího ústrojí) jestliže :

- mají závažné přidružené nemoci,
- mají závažné přidružené podmínky,
- mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriózy.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se zařazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózou nebo jinou mykobakteriózou

³⁾ Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret

Struktura dispenzarizovaných pacientů

¹⁾ Bronchiektázie, nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn, nenádorová onemocnění pohrudnice, sarkoidóza, difuzní fibrózy a alergická alveolitis, nezhooubné novotvary DÚ, neověřené zhoubné novotvary DÚ

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a odborných léčebných ústavů (OLÚ) a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice		OLÚ	
	kraj	ČR	kraj	ČR
Počet oddělení	7	43	4	12
Počet pracovníků ¹⁾				
lékaři	27,70	188,54	10,74	38,18
ZPBD ²⁾ celkem	98,25	587,81	75,50	190,60
sestry ²⁾ u lůžka	85,50	548,06	64,25	171,55
ZPOD ²⁾	31,00	177,92	23,00	58,65
Průměrný počet lůžek	259,00	1 608,56	297,00	896,00
Průměrný denní stav obsazených lůžek				
celkem	192,5	1 124,9	229,0	649,4
na 1 lékaře	7,0	6,0	21,3	17,0
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	2,3	2,1	3,6	3,8
Počet lékařů na 100 lůžek	10,69	11,96	3,62	4,15
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	37,93	37,30	25,42	20,69
Počet hospitalizovaných	5 792	38 392	2 096	5 677
Nemocniční letalita	77,7	80,4	40,1	97,5
Využití lůžek ve dnech	271,3	255,3	281,4	264,6
Průměrná ošetrovací doba	12,1	10,7	39,9	41,8
Prostoj lůžek ³⁾	2,6	2,9	11,3	12,3

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Sdružené zdravotnické zařízení Krnov p.o.

Nemocnice ve Frýdku-Místku, p.o.

Nemocnice s poliklinikou Karviná-Ráj, p.o.

Nemocnice s poliklinikou Nový Jičín, p.o.

Slezská nemocnice v Opavě, p.o.

Fakultní nemocnice s poliklinikou Ostrava

Vítkovická nemocnice a.s. Ostrava

Seznam OLÚ s plicním oddělením v kraji:

Léčebna TRN Ježník

LDN Město Albrechtice

Sanatorium Jablunkov, OLÚ TRN

OLÚ Metylovice - Moravskoslezské sanatorium